Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиниши
23 июль 1968 й.
СЕШАНБА
№ 170 (630).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Дўстлик ниҳоллари

Ўзбекистон билан Грузия халқлари ўртасидаги дўстлик иплари мақкам боғланган. Ҳар икки республика вакилларининг юбилей тантаналарида, халқ байрамларида, илмий-техника йиғилишларида қатнашуви яхши анъанага айланиб қолди.

1966 йилнинг кузида, грузин халқи Шота Руставелининг юбилейини байрам қилаётган кунларда, бошқа республикалардан келган вакиллар қатори тантаналарда севоқуёш ўзбекистонлик дўстлао ҳам қатнашган эди.

Қардош республикалардан келган вакиллар Грузин пойтахтида дўстлик дарахти ўрнатиш истагини билдирганларида, оммавий байрам кайфияти янада тантанавор тус олди.

Эндиликда Кура дарёсининг қирғоғида, Дигом турар жой даҳасининг янги қурилишларига олиб борадиган йўлнинг бошланишида дўстлик дарахтлари гуркираб ўсиб турибди. Дарахтлардан бирининг ёнида ўрнатилган тахтачада: «Ўзбекистон ССР делегацияси томонидан экилган» деган сўзлар ёзиб қўйилган.

Тбилисиликлар учун халқларимиз дўстлиги рамзи бўлган бу ниҳол жуда қимматли.

Дўстлик дарахтлари ўрнатилган жойдан бошланувчи Дигом турар жой даҳасининг бош магистрал кўчасини Дўстлик проспекти деб аташ тўғрисида Тбилиси шаҳар Совети қабул қилган қарорга ҳали кўп вақт бўлгани йўқ.

Ҳозирги пайтда Дўстлик проспектида қурилишлар кўлами кенг авж олган. 8, 12, 14 қаватли турар жой бинолари барпо этиляпти, янги магазинлар ишга туширилмпти, мактаб ва муассасалар қуриляпти. Кўп ўтмай бу проспект Грузия пойтахтининг энг яхши жойларидан бирига айланади. Бу ерда, кенг ва ёруғ хоналарда грузинлар ва украинлар, арманлар ва руслар — қуёшли Тбилисида яшаётган бир бутун кўп миллатли оиланинг фарзандлари истиқомат қилишяпти.

...Тбилисида ёз жуда гўзал бўлади. Шаҳар бутунлай яшил либосга бурканади. Кура дарёси қирғоғидаги дарахтлар ҳам қалин япроқлар билан қопланган. Улар республикаларимиз халқлари ўртасидаги дўстликнинг рамзи сифатида, нурли келажакни яратаётган кишиларнинг улкан бахтидан нишонадек барқ уриб яшнаб турибди.

Пойтахтимизнинг бир куни

ЎЗБЕК МАШИНАСИНИНГ ШУҲРАТИ

«Таштекстильмаш» заводининг моҳир монтёри Ковалев куни кеча Тошкентдан Лондонга учиб кетди. У Лондонда очиладиган совет савдо ва саноат кўргазмасига қўйиладиган «ПКЛ-100М» маркали машинани монтаж қилади. Ковалев Буюк Британия пойтахтида намойиш этиладиган кўргазма экспонатлари орасида ана шу машинани юргизиб, томошабинларга кўрсатади.

ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛГА

Югославиянинг Скопле шаҳрида ўтказиладиган ҳаваскорлар яратган фильмларнинг халқаро кинофестивалига Тошкент тўқимачилик комбинати ҳаваскорлар студияси яратган фильм ҳам юбориладиган бўлди. СССР кинематографчилар союзи қошидаги кино ҳаваскорлари билан ишловчи Бутуниттифоқ комиссияси ана шундай қарорга келди.

Бу фильм «Тўқнашув» деб аталади. Унинг авторлари тошкентлик Кудряшев ва Партигуллардир.

ЯНГИ МАҲСУЛОТ

«Главташкентстрой» саноат корхоналари бошқармасига қарашли 5-темир-бетон буюмлари заводи коллективи Тошкент зилзиласидан сўнг қурилиш майдонларини товар бетон ва қоришма билан таъминлай бошлади. Бора-бора маҳсулотнинг янги турлари ўзлаштирилди.

Сўнгги икки йил мобайнида корхона қурилишлар эҳтиёжини қондиришга ҳаракат қилди. Яқинда ўқув муассасалари қурилиши учун зарур бўладиган балка ва риголлар ишлаб чиқарилишининг ўзлаштирилиши бинокорларнинг бундай маҳсулотларга бўлган талабини анча қаноатлантирди.

Янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилиши билан корхонанинг асосий маҳсулоти — иссиқлик трассалари, лотоклар ва балконлар учун ишлатиладиган мосламаларни чиқариш ҳам давом этмоқда. Биринчи ярим йилда шаҳар қурувчилари корхонадан ўн минг кубометрдан ортиқ йиғма темир-бетон, 24,5 минг кубометрдан ортиқ товар бетон, олти минг кубометр қоришма олишди.

Шу йилнинг май ойида завод «Росташтрой» трестидан туснқлар учун ишлатиладиган панеллар тайёрлашга буюртма олди. Корхона коллективи 500 кубометрдан ортиқ йиғма мосламалар тайёрлаши, 39 баланд бинога комплект етказиб бериши зарур. Янги маҳсулот тайёрлаш ҳам ўзлаштирилди.

МЕҲНАТ АВЖИДА

«Қизил тонг» фирмасининг бичиш цехи коллективи шу кунларда ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Улар пролетариат доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш мақсадида ғайратни оширмоқдалар. Июнь ойи ишлаб чиқариш планини муваффақиятли бажарган цех коллективи фирма кўчма Қизил байроғини олишга эришди. Коллектив 2-кварталда меҳнат унумдорлиги топшириғини 112,6 процент бажарди.

Цехдаги Т. Ахмедова, З. Шукуров, П. Казаков, Л. Байкина каби тажрибали бичиқчилар билан бутун коллектив ҳақли равишда фахрланади. Улар кунлик нормаларини доим ортиғи билан адо этиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

— Ишчиларимиз,— дейди цех бошлиғи В. К. Калашникова,— ҳар куни тикиш цехига 868 та ўрнига 1018 та пальто жўнатяпти. Биз бу кўрсаткични янада юқори кўтаришга ҳаракат қилмоқдамиз.

СИФАТГА ЭЪТИБОР

1-нон заводи коллективи кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, унинг харидоргирлигини оширишга ҳаракат қилмоқда. Корхона июнь ойи планини муддатидан илгари 102,8 процент бажарди.

— Завод ҳар куни 20 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб чиқармоқда,— дейди план бўлимининг бошлиғи С. А. Параманова.— Айниқса, Шарафеева, Марнанова, Плшанская, Марикова, Шименева, Темирбоева, Мулюкова каби уста нонвойлар тайёрлаган бўрсилдоқ нонлар кўпчиликка манзур бўляпти.

«ЗАНГОРИ КЕМА» ЯРАТУВЧИЛАР

ФОТОРЕПОРТАЖ

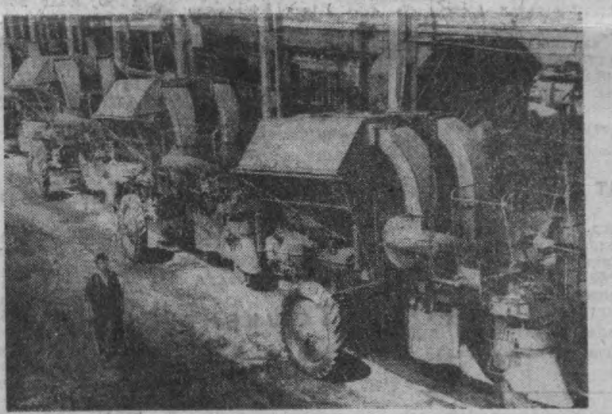

СУРАТЛАРДА: коммунист Эдик Мажидов навбатдаги «зангори кема»ни тайёрлашга ўз ҳиссасини қўшмоқда (чапдаги сурат). Заводда кўпдан бери намунали меҳнат қилаётган бу ишчи смена ва ойлик топшириқларини бир ярим бараварга яқин адо этяпти.

Кўтарма кран машинисти коммунистик меҳнат зарбдори Лилия Пўлатова ҳам ҳар бир «зангори кема»ни тайёрлашга ўз ҳиссасини қўшмоқда (ўнгдаги биринчи сурат). Унинг қадоқ қўллари билан бошқарилаётган кўтарма кран, яратилаётган машинанинг аппаратлари ва бункерларини ўрнатиб беради.

Конвейердан пешма-пеш чиқаётган янги пахта териш агрегатлари (ўнгдаги иккинчи сурат).

М. Нуриддинов фотолари.

Ишлаб чиқараётган маҳсулоти жаҳоннинг барча қитъаларига машҳур бўлган «Ташсельмаш» заводининг азамат машинасозлари шу долзарб кунларда мамлакатимиз халқ хўжалиги ҳамда кўпгина қардош социалистик ва дўст мамлакатлар учун кўпгина ХТ—1,2 маркали пахта териш машиналари тайёрлаб бермоқда. Ҳар куни заводнинг конвейерларидан ўнлаб «зангори кема»лар чиқиб турибди. Тошкент маркаси билан чиқаётган бу қудратли агрегатлар пешма-пеш жўнатилади.

БУГУН КИРОВ РОЙОН КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Ёшлар байрами

Район комсомол комитетининг ташаббуси билан, комсомолнинг 50 йиллик тўйига бағишлаб ўтказилган ёшлар фестивали ҳаммада унутилмас таассурот қолдирди. Ўша куни «Ғалаба» боғи байрам либосига бурканди. Фестивалда бадиий ҳаваскорлар, қурувчилар, ошпазлар ўзаро мусобақалашдилар.

Бадиий ҳаваскорлар кўригида 351 киши қатнашди. Махсус комиссия «Юлдуз» фирмаси, асбобсозлик заводи, Тошкент Давлат университети бадиий ҳаваскорларининг ва бошқа бир қанча муассаса вакилларининг чиқишларига юксак баҳо берди.

«Энг яхши токарь», «Энг яхши ғишт терувчи» номини олиш учун бўлган мусобақада «Ўзбексельмаш» заводининг токари А. Федоренко, 9-қурилиш трестига қарашли 38-бошқарма ғишт терувчиси П. Паньковлар биринчи ўринни олдилар ва қимматбаҳо буюмлар билан тақдирландилар.

Йўлланма билан

Район комсомоллари ёзни қизғин меҳнат билан ўтказяптилар. Тошкент Давлат университети ва Алоқа институти студентлари, 10-синфни тугатган ёшлар шаҳримиз қурилишларида тер тўкмоқдалар.

Яқинда бир неча юзи комсомол йўлланмаси билан Тольятти шаҳрига жўнаб кетди. Улар автомобиль заводи қурилишида иштирок этадилар.

Кўнгилли практика

Шу кунларда райондаги олий ўқув юртларининг студентлари ўз педагогик практикаларини меҳнаткашларнинг болалари дам олаётган лагерларда ўтказмоқдалар. Улар пионерлар ўртасида тарбиявий иш олиб боришни ўрганадилар, уларни поход ва экскурсияларга олиб борадилар.

Мусобақа қизғин

Район корхоналарида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва комсомолнинг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақа қизғин давом этаяпти.

«Ўзбексельмаш» заводи, «Юлдуз» фирмаси, асбобсозлик заводи ва бошқа корхоналарнинг комсомол-ёшлари ВЛКСМнинг ярим асрлик юбилейига меҳнат совғалари тайёрламоқдалар.

Пойтахтимизнинг бир куни

Кўнгилли ҳордиқ

«Ташавтомаш» заводи ишчи ва инженер-техник ходимлари партия ва комсомол комитетининг ташаббуси билан ҳар ҳафтада навбат билан корхонанинг Чимёндаги дам олиш уйига бориб яхши ҳордиқ чиқариб келмоқдалар. Заводдаги ўнга яқин спорт тўгаракларининг машғулотлари ҳам асосан дам олиш кунлари ўтказилмоқда. Бу тўгаракларда қатнашиш ишчиларга бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, турли спорт ўйинлари бўйича разрядга эга бўлиш имконини бермоқда.

Қизғин тайёргарлик

Октябрь районидаги «Мудофаа» маҳалла аҳолиси ҳузурига Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи коллективи меҳмонга боради. Бу йиғинга маҳалла аҳолиси ва маданият уйи аъзолари бир неча кундан бери қизғин тайёргарлик кўрдилар.

Халқаро аҳвол тўғрисидаги лекциядан сўнг, меҳмонлар ўз маҳоратларини намойиш қилишади.

Янги лойиҳалар

ЎЗБЕКИСТОН ОРОМГОҲИ

Ўзбекистон давлат лойиҳа институтининг ходимлари яна бир бор оромгоҳ лойиҳасини тайёрлашга киришдилар. Бу оромгоҳ Чимён тизма тоғларининг ён бағри — Боғистон ва Яккатут қишлоқлари оралиғидаги манзарали ерда бунёд этилади.

Ўзбекистон пионерлари учун Иттифоқда машҳур «Артек» типида қуриладиган бу оромгоҳда бир ойда 3 мингдан 5 минггача пионер ҳордиқ чиқара олади.

Лойиҳачилар дам олувчилар учун лагерда ҳамма шарт-шароитларнинг бўлишини кўзда тутиб ишлаяптилар.

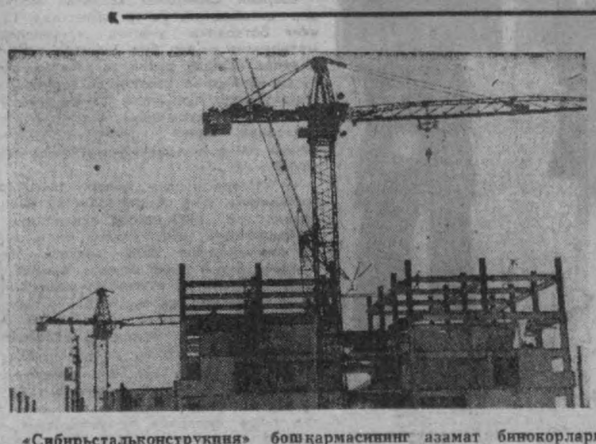

«Сибирьсталькострукция» бошқармасининг азамат бинокорлари шаҳримизнинг Марказ—4 кварталида 12 та тўққиз қаватли турар жой биносини жадал суръатлар билан бунёд этмоқдалар.

СУРАТДА: қурилаётган тўққиз қаватли уйлар.

Жаҳон ойнаси

ВЬЕТНАМ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ МАКТУБИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Вьетнам масаласи юзасидан Женевада тузилган битимлар имзоланган куннинг 14 йиллиги муносабати билан Вьетнам касаба союзлари федерацияси турли мамлакатларнинг ишчилари ва касаба союз ташкилотларига ҳамда халқаро касаба союз ташкилотларига мактуб юборди.

Вьетнам информация агентлиги тарқатган бу мактубда бундай дейилади: федерация АҚШнинг Вьетнам масаласи юзасидан 1954 йилда Женевада тузилган битимларга 14 йилдан буён доим амал қилиб келмаётганлигини, 1965 йил бошидан буён жанубий Вьетнамга кўплаб қўшин юбораётганлигини ва 1964 йил 5 августдан бошлаб Вьетнам Демократик Республикасига қарши вайронагарчилик уруши олиб бораётганлигини қоралайди.

«АҚШ—агрессордир, — дейилади мактубда. — АҚШ агрессив урушга чек қўйиши керак. Вьетнам халқи тинчликни астойдил истайди. Аммо чинакам тинчлик чинакам мустақиллик ва озодлик билан боғланган бўлиши керак. АҚШ империалистлари ўзларининг агрессив урушини давом эттираверар экан, вьетнам халқи қаршилик кўрсатаверади ва мустақиллик ҳамда озодликни ҳимоя қилмоқ учун зўр қатъият билан курашаверади».

Мактубда Вьетнам халқининг ҳаққоний курашига зўр хайриҳоҳлик билан қараб, бу курашни қўллаб қувватлаётганликлари учун турли мамлакатларнинг ишчилари ва касаба союзларига ҳамда халқаро касаба союз ташкилотларига Вьетнам ишчилари ва касаба союзларининг чуқур ва самимий ташаккури изҳор қилинади. Мактуб ана шу ёрдамни бундан буён ҳам кучайтиришга даъват этади.

ПЛЕНУМ ҚАРОРИ ВЕНГРИЯ ГАЗЕТАЛАРИДА БОСИБ ЧИҚАРИЛДИ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Будапештнинг ҳамма газеталари КПСС Марказий Комитети пленуми қарорининг тўла текстини босиб чиқардилар. Газеталар бу қарорнинг, пленум КПСС делегациясининг қардош партиялар делегациялари Варшава учрашувидаги фаолиятини тўла маъқуллади, дейилган ўрнини катта ҳарфлар билан эълон қилдилар.

ҲАР СОАТДА ИККИ КИШИ ЎЛДИРИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкада бўлаётган одам ўлдиришлар, ўз-ўзини ўлдиришлар ва «бахтсиз ҳодисалар» натижасида ҳар соатда икки киши ҳалок бўлаётир, дейилади АҚШ юстиция министрлиги эълон қилган ахборотда. АҚШда бемалол сотилаётган милтиқ ва тўппончалардан отилган ўқлар ҳар йили 20 минг кишининг естиғини қуритмоқда.

КХДР ОЛИМПИАДА КОМИТЕТИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Халқаро олимпиада комитети Корея Халқ Демократик Республикаси Спорт делегациясини «шимолий Корея» командаси деб аташ тўғрисида ўзбошимчалик билан қарор қабул қилганлиги муносабати билан Корея Халқ Демократик Республикасининг олимпиада комитети баёнот эълон қилди. Корея Халқ Демократик Республикаси командасининг «шимолий Корея» командаси деб аталиши КХДР терма командасининг Мехикода бўладиган олимпиада ўйинларида қатнашишига жиддий тўсқинлик қилади.

Корея Халқ Демократик Республикасининг олимпиада комитети халқаро олимпиада комитетининг 66-бош сессиясида қабул қилинган камситишдан иборат қарорини дарҳол бекор этишни халқаро олимпиада комитетидан яна бир марта талаб этади. Корея олимпиада комитети ўз мамлакатининг командасини «Корея Халқ Демократик Республикасининг командаси» деб ҳаққоний аталишини талаб қилмоқда.

СЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПРАГА. (ТАСС). Братиславада Словакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди.

Пленум Словакия Компартияси фавқулодда съездини шу йил 26 августда чақиришга қарор қилди.

«Совет Ўзбекистони» саҳифаларида

● Совет Иттифоқи меҳнаткашлари, дейилади СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, биринчи ярим йилликда ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ва халқ фаровонлигини янада оширишга эришдилар. Ўтган ярим йиллик беш йилликнинг биринчи ярмини якунлади. Беш йиллик планнинг шу даврга мўлжалланган топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда. Халқ хўжалигини ривожлантиришга доир энг муҳим кўрсаткичлар — саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми, транспортнинг юк обороти, аҳолининг реал даромадлари, чакана товар оборти пландаги топшириқлардан ортиқ бўлди.

● Ўзбекистоннинг область марказларида КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг якунларига бағишланган партия активи йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Йиғилишнинг қатнашчилари бир овоздан қабул қилган резолюцияларида КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг якунларини, партия Марказий Комитетининг халқаро сиёсат соҳасидаги, жаҳон социалистик ҳамдўстлиги жипслигини мустаҳкамлаш соҳасидаги сиёсий йўли ва амалий ишларини бутунича ва тўла маъқулладилар.

● 22 июлда Покистон қишлоқ хўжалик министри Шамсуддоҳ рафиқаси билан Тошкентга келди. Унинг Ўзбекистон бўйлаб сафарида Карочи шаҳридаги қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтининг директори Кад Будруддожа ҳамроҳлик қилмоқда.

Коммунист Валентина Кубасова Тошкентдаги «Авторемприбор» заводининг илғор прессчиси, Киров район партия комитетининг бюро аъзоси. У беш йилликни муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган.

ИНТИЗОМСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Ҳозирги замон капитал ва уй-жой қурилишини темир-бетон буюмлар, ҳар хил панеллар, блок ва мосламаларсиз тасаввур қилиш қийин. Бундай замонавий биноларни қуришда темир-бетон буюмлари, арматура ва уйсозлик корхоналари зиммасига катта масъулият юкланади. «Главташкентстрой» қарамоғидаги саноат корхоналари бошқармасининг 9-темир-бетон буюмлари заводи зиммасига ҳам худди шундай масъулиятли вазифа юкланган.

Корхона ҳали ёш, у ўтган йилнинг март ойидан бошлаб маҳсулот бера бошлаган. Ўз-ўзидан маълумки, ҳар қандай янги корхона ҳам изга тушиб олиш учун анча қийинчиликларни енгади. Бу ерда ҳам шундай бўлди. Ишлаб чиқариш процесслари, ускуна ва механизмлар вақтида синаб кўрилди, мослаштирилди. Шунга қарамай, ўтган йили план бажарилмай, ярим йўлда қолиб кетди...

Бу йил ишлар қандай? Биз шу мақсадда корхонага бордик. Тўғрисини айтиш керак. Утган ярим йиллик якуни ҳам қаноатланарли эмас. Бунинг учун олти ойлик иш мезонини аниқловчи рақамларга кўз югуртирайлик.

Завод бош инженери Виктор Фёдорович Полторанин бу ерга келганига энди уч кун бўлипти. У ҳали корхона иши, одамлар билан танишиб улгургани йўқ. Шунинг учун планлаштириш бўлимининг бошлиғи Альберт Катапович Хачаев, ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи Имомназар Ғойипов билан суҳбатлашдик.

Ўтган олти ой мобайнида товар маҳсулот ишлаб чиқариш плани 100 процент адо этилипти. Корхонанинг асосий маҳсулоти темир-бетон буюмлари тайёрлаш 77,1 процент, керамзит тайёрлаш 71.8 процент бажарилган. Ҳар бир ишчи ҳисобига меҳнат унумдорлиги 87.1 процентга аранг етказилган.

— План қайси ҳисобга бажарилди?

— Айтдимку, товар маҳсулотлари ҳисобига,— деди план бўлимининг бошлиғи, —яъни аниқроқ қилиб айтганда планга киритилмаган маҳсулотларни тайёрлаш ҳисобига. Бетон, арматура, қоришма ва санитария техника кабиналари шулар жумласидан.

Рақамларга назар ташлар эканмиз ўтган йилдагига нисбатан анча ижобий ўзгариш борлиги сезилади. Ўтган йил давомида 1.680 минг сўмлик маҳсулот тайёрланган бўлса олти ой мобайнида 1.705 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ўтган йили 1855 кубометр темир-бетон буюмлари, 665 кубометр арматура тайёрланган бўлса, йилнинг биринчи ярмида 6170 кубометр темир-бетон буюмлари, 935 кубометр арматура тайёрланди. Баъзи бригадалар мунтазам равишда ойлик ва квартал планларини бажариб келмоқдалар.

Биринчи қарашда иш унча ёмонга ўхшамайди. Ялпи план тўлган, ўтган йилга нисбатан суръат яхши. Аммо корхонада меҳнат интизоми мутлақо ёмон.

Завод Чимкент ва Оҳангарондан цемент олади. Баъзан цемент вақтида келтирилмагани учун ҳар ойда 3—4 кун вақтни бекор ўтказишга тўғри келади. Усиз ҳам имиллаб адо этилаётган иш суръати янада пасайиб кетмоқда. Бу полигон ва цехларни айланганда яққол кўзга ташланади.

Темир-бетон буюмлари тайёрлайдиган тўрт полигондан фақат биттасининг усти ёпиқ, уч полигон очиқ майдонда ишлайди. Ёзнинг жазирама офтоби, қор ва ёмғирда очиқ полигонларда ишлаш осон эмас, албатта. Ҳар бир сменада ишчиларнинг ярмидан кўпи прогул қилаётгани билан мурoса қилиш мумкинми ахир?

Мастер Леон Иванович Қолихарин бошқараётган 3, 4-полигонда Н-60-12, Н-60-9 арматуралари йўқлиги туфайли иш тўхтаб қолган. Уч кундан буён кран ишламайди. Утган ярим йил мобайнида турли сабаблар билан ҳар ойда 4—5 кундан ишчи куни йўқотилди. Борйўғи битта кран бор. У тўхтаса, иш ҳам тўхтайди. Ўрнатилиши мўлжалланган иккинчи кран ҳали ҳам ўрнатилмаяпти. Баъзан бетон, баъзан керамзит ва арматура етишмаслиги туфайли кўплаб вақт бекорга ўтказиляпти.

Корхонада план бажарилмаётганига ҳар ким турлича баҳо беради. План бўлимининг бошлиғи Хашаевнинг фикрига кўра асосий сабаб молиявий интизом йўқлигида, маҳсулотлар реализация қилинмаганлигида.

Ой бошидан буён корхонада цемент йўқ. Завод директори 5 июлда Чимкентга борди. Аммо натижа йўқ. Цемент келтирилмаса эрта-индин корхонада иш тўхтайди.

Корхонада кўнимсизликнинг йўқлиги планларнинг бажарилмай қолишига сабаб бўлмоқда. Ўтган олти ой мобайнида корхонага 163 киши ишга олинди, 120 ишчи турли сабаблар билан ишдан бўшатилди. Ҳолбуки раҳбарларнинг ўзида ҳам кўним йўқ. Бир йил мобайнида бош инженер уч марта, ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи етти марта алмашди.

Бизнингча, интизомсизликнинг сабаби хўжасизликда, ишчилар билан таълим-тарбия ишлари олиб бормасликдадир. На партия ташкилотининг секретари ва арматура цехининг бошлиғи Эркин Камолов, на бошқа раҳбарлар қачон нима тўғрисида ишчилар билан суҳбат ўтказишганини билишмайди. Цех ва полигонларда бирорта деворий газета ёки жанговар варақа чиқарилмайди. Беш йиллик планларни бажариш, социалистик мусобақадан далолат берувчи бирорта шиор ёки кўргазмали агитация воситаси кўзга ташланмайди. Ишчиларнинг дам олиши ва маиший эҳтиёжи ҳақида мутлақо ғамхўрлик йўқ.

Шуни таъкидлаш лозимки, корхонада барча имкониятлар ишга солинса, ишлаб чиқариш планини бемалол бажариш мумкин. Баъзи бригадалар ва пешқадам ишчилар топшириқни ортиғи билан бажараётгани буни исботлаб турипти. Арматура цехида тоннелчи Мусулмон Боботов, арматурачи Сандали Саидов, электр пайвандчи Михаил Бакан, иккинчи полигонда бетончи Николай Лазутин, Евгений Солонович каби пешқадамлар шулар жумласидандир.

Шундай экан, гап хўжасизликка барҳам бериб, барча имкониятларни ишга солиб, илғор тажрибаларни оммалаштириб, кўнимсизлик, меҳнат интизомини бузиш каби ҳолларга чек қўйишда қолган. Бу иш завод коллективининг қўлидан келади.

Ҳ. ҲАКИМОВ,

«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбири.

● ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИ МАҲСУЛОТ КУТМОҚДА ● КОРХОНА ҲАР ОЙДА 4—5 КУН ИШЛАМАЙДИ. ● ТОВАР МАҲСУЛОТИ ҲИСОБИГА ПЛАН ТУЛДИРИЛМОҚДА. ● ИШДА ҚУНИМСИЗЛИК

Шаҳримиз янгиликлари

ТЎЁНА

Дўмбирободдаги «Главташкентстрой» га қарашли 33-қурилиш бошқармасининг Вадим Крицов бошлиқ бригадаси меҳнат қилаётган объект. Тўрт қаватли бежирим замонавий бинонинг энг юқори қисмида иш қизғин. Бригадага уюшган 12 бунёдкорнинг қўли-қўлига тегмайди. Бир неча киши ғишт теряпти, бири кўтарма кранда бетон келтиряпти, яна бири ғишт тапшиб турипти. Ғайрат ҳам, суръат ҳам зўр.

— Бу бинода 48 оила истиқомат қилади. Бригадамиз квартал ва ойлик планларини 150—160 процентдан кам бажармаяпти, — дейди Вадим Крицов.

Бино қурувчилар байрами кунига фойдаланишга топширилади.

Қ. МАЛИКОВ.

ЯНГИ МАКТАБ

Октябрь райони Хўжалик проездидаги ёшларнинг қувончи чексиз. Энди улар ўз кўчаларидаги янги мактабда ўқишади, узоққа қатнаб овора бўлишмайди.

Бу мактабни «Главташкентстрой» 6-трестининг 58-қурилиш бошқармаси бинокорлари қуриб битказмоқдалар. Шу кунларда 1000 ўринли бу мактаб биносида сўнгги ишлар бормоқда. Мактабда синфлардан ташқари фан, фото, кино кабинетлари ҳамда темирчилик ва дурадгорлик устахонаси бор.

Ойлик планни 120—130 процент қилиб бажаришда Асад Нурмуҳамедов, Раҳим Комилов, Қилич Раҳматов, Рафиқ Махмудов сингари шербилак бинокорлар участка бошлиғи Саидаббос Султонов, мастер Муҳиддин Манноновлар бошчилигида бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Қурувчилар мактабни 15-августгача топширишга аҳд қилишган.

Х. ДЎСТМУҲАММЕДОВ.

● *Бугун тўқимачилик комбинатида*

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Руминияда дам олди

Туроб Исҳоқов эсини танибдики, тўқимачилик комбинатида. У 1-йигирув фабрикасининг арқоқ йигирув цехида мастер ёрдамчиси вазифасида ишлайди. Бу ерга қадам қўйганига ҳам роса чорак аср бўлди. Меҳнат қилган элда азиз, дейишади.

Туроб ака яқинда комбинат томонидан берилган путёвка билан Руминияда 20 кун бўлди. 10 кун республикамизнинг хушманзара жойлари бўйлаб саёҳат қилди, қолган 10 кунни эса Қора денгиз соҳилида жойлашган сўлим «Ефорие» санаторийсида ўтказди. Туроб акага ўхшаш ёз гаштини суриб, янги куч ва ғайрат билан қадрдон корхоналарига қайтганлар анчагина.

●

61 аттестат

Тўқимачи ёшларнинг ўқиши, дам олиши, спорт ва бошқа хил машғулотлар билан шуғулланиши учун барча имкониятлар мавжуд. Жумладан, комбинат қошида тўқимачилик техникуми, иккита ишчи-ёшлар мактаби кўп йиллар давомида минглаб йигит-қизларга билим бериб келмоқда. 2-тўқув фабрикасининг ишчи-ёшлар мактабини бу йил 61 киши тугаллади. Етуклик аттестатларини топшириш маросимида 2-тўқув фабрикаси партия бюросининг секретари С. И. Журов сўзга чиқиб ёшларга ишлаб чиқаришда муваффақиятлар тилади. Мактаб директори Г. С. Яцковская ўқувчиларга етуклик аттестатларини топширди. «Коммунистик меҳнат бригадаси» нинг бошлиғи А. Аҳмаджонова, йигирувчи Р. Муравлёвалар мактабни «аъло» ва «яхши» баҳолар билан тамомлашди.

●

9 қаватли уйда

Шота Руставели ва «Тўқимачи» кўчалари муюлишида қад кўтарган 9 қаватли бино фойдаланишга топширилди. Бу бинога комбинатнинг 23 оиласи кўчиб кирди. Йил бошидан бери жами 300 оила янги уй-жой билан таъминланди, йил охиригача яна юзлаб оила ҳовли тўйларини ўтказади.

Тошкент чити дунё кезади

Комбинатда ишлаб чиқарилаётган турли хил газламалар фақат Иттифоқимиз аҳолиси ўртасида эмас, балки кўпгина чет мамлакат кишиларига ҳам машҳур ва манзур. Хорижий давлатларда Тошкент маркасининг обрўси тобора ортиб бормоқда. Буни, комбинат маҳсулотини 82 чет мамлакат сотиб олаётганидан яққол кўрса бўлади.

Газмолларнинг чет эл учун тахланган навбатдаги бўлаклари куни кеча жўнатилди. Улардан 205 минг метр сатин Афғонистонга, 82 минг метр чит Сингапурга, 274 минг метр чит эса Англияга йўл олди.

Ярим йилликда

Йил бошидан бери астойдил меҳнат қилаётган тўқимачилар улкан ғалабани қўлга киритишди. Утган ярим йилликда пландан ташқари 117 тонна калава, 706 метр хом сурп, 1186 минг дона ғалтак ип ишлаб чиқарилди. Маҳсулотни реализация қилиш бўйича план 609 минг сўмга ошириб бажарилди.

●

Тоғ бағрига

Комбинат маъмурияти фақат ишчилар ҳақидагина эмас, балки уларнинг фарзандлари дам олиши ҳақида ҳам қайғуришади. Бўстонлиқдаги тоғ бағрига жойлашган «Текстильщик» пионер лагерида ҳар йили минглаб ўғил-қиз мириқиб дам олади. Утган ойда лагерда 570 бола дам олиб қайтди. Куни кеча меҳнаткашларнинг яна 600 ўғил-қизи лагерь қучоғига жўнаб кетдилар.

●

Комбинат бўйича

Ип фабрикаси ўраш цехининг К. Н. Михина бошлиқ бригадаси ўтган ой якунлари бўйича улкан муваффақиятни қўлга киритди. 31 кишидан иборат, «Коммунистик меҳнат бригадаси» номини олиш учун курашаётган коллектив аъзолари ойлик планни 140,4 процент бажариб «Комбинат бўйича энг пешқадам бригада» номини олишга муваффақ бўлди.

Анвар Бектоев Тошкент рўзғор холодильниклари заводининг илғор пайвандчи слесари, корхонада 9 йилдан буён ишлайди. Бу меҳнаткаш ишчи смена ва ойлик топшириқларини 130—140 процентдан адо этмоқда. Анвар Бектоев шаҳар Советининг депутати.

СУРАТДА: А. Бектоев.

М. Нуриддинов фотолари.

● *Саноат ходимлари учун*

КОНИ ФОЙДА

Ленинград корхоналарида стандартлаштириш бўйича қилинаётган ишлар йилига 30 миллион сўм иқтисодий фойда келтирмоқда. Утган йили текширилган 50 та корхонанинг ўзида 23 та стандартни ишлаб чиқаришга жорий қилиш бир кварталда 142 минг сўм фойда берган.

«Пневматика» заводида нормаль диаметрда ва узунликда, аниқ кирқиш ўлчов ускуналарининг типоразмерларини 1500 дан 750 га туширишга олиб келди ва йилига 5 минг сўмни тежаш имконини берди. Стандартлаштирилган деталь ва узелларни лойиҳалаш пайтида маҳсулотнинг тип ва типоразмерлари камайтирилишига унификациялаш (типоразмерларни бир нормага солиш) туфайли эришилди.

«Электросила» заводида асинхрон электр двигателларидаги ротор ва статорнинг четидаги листини унификациялаш ва. унификациялаштирилган ПК, КПК подшипниклар конструкциясини жорий этишдан йилига 76 минг 400 сўм маблағ тежалган. Маҳсулотни олий даражада унификациялаш иш ҳажмини камайтиришга ва сифатни оширишга имкон беради.

Козицкий номли «Красная заря» заводида эса унификация коэффициенти бўйича планни бажариш ва ошириб бажаришни пул бирлигида кўрсатиш учун норматив жадваллар ишлаб чиқилган. Бу жадвал корхонадаги ҳар хил маҳсулот ва деталлар бўйича технологик ускуналашни (оснастка) лойиҳалаш ва тайёрлашда қанча вақт ва маблағ сарфлашни аниқлаш учун жуда қулай. Унификация коэффициенти бўйича топшириқни бажариш усулини ҳам енгиллаштиради.

«Красная заря» заводида лойиҳалаш ва маҳсулотни тайёрлашда деталларни унификациялаш ва ўзлаштиришда ишчиларни иқтисодий томондан рағбатлантириш бўйича қўлланма ишлаб чиқилган. Мукофотлар янги техникани ишлаб чиқиш ва жорий этишдан келиб чиққан маблағ ҳисобига тўланиб борилади.

Умуман мукофотлаш усули маҳсулотни ишлаб чиқаришда унификациялаш даражасини ошириш учун қатнашган ишчи ва хизматчиларга қўл келиб, уларни бу муҳим ишга қизиқишга сабабчи бўлади.

Унификациялаш ва стандартларни ишлаб чиқаришга янада кўпроқ жорий этиш пойтахтимиз корхоналарида ҳам кенг йўлга қўйилса иш ҳажми камайиб, маҳсулот сифати яхшиланаверади.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ, инженер.

◆ ВОҚЕАЛАР ◆ ЯНГИЛИКЛАР ◆ ФАКТЛАР ◆ ВОҚЕАЛАР ◆ ЯНГИЛИКЛАР ◆ ФАКТЛАР

●

Донбассдаги энг яхши тоғ мутахассислиги билим юрти — Макеевка шаҳридаги 2-техника билим юртида Вьетнам Демократик Республикасидан келган ёшлар таълим олишмоқда. Улар бу ерда кўмир шахталарининг механизатори касбини ўрганишади.

СУРАТДА: ўқув залида. Олдинги планда (чапдан ўнгга) Нгуэн Ван Ми, Валерий Фоменко ва Донг Ван Нгоат.

С. Гендельман фотоси. ТАСС фотохроникаси.

1150 КИЛОМЕТР ҚИСҚА

Ўзбекистоннинг Қўнғирот шаҳридан Устюрт платоси орқали Қозоғистоннинг Бейнау шаҳригача 408 километр темир йўл қурилмоқда.

Қўнғирот—Бейнау темир йўли қурилиши Ўрта Осиё Совет республикалари учун муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга. Ашхободдан Москвага поездда келиш учун жуда кўп йўл босиб ўтишга тўғри келади. Бу йўл дастлаб шарқ томонга — Чоржўйга, ундан Самарқанд ва Тошкентга томон, сўнг шимоли-шарққа юриб Орись ва Оренбургдан ўтади, кейин Куйбишев ва Пенза орқали Москва келади. Ҳозир ашхободликлар Қорақум ва Қизилқум саҳроларини, Қозоғистон чўлларини босиб ўтиб, тўртинчи куни Москвага етиб келмоқдалар. Янги Қўнғирот—Бейнау темир йўли Волга бўйи темир йўли билан Гурьев ва Астрахан орқали боғланиб, пассажир ва товар поездларининг Ашхободдан Москвагача йўлини 1150 километрга камайтиради.

Қўнғирот станцияси йирик темир йўл узели бўлиб қолади. Бу ерда 17 та қабул ва жўнатиш ҳамда сартировкачи пўлат излар ётқизилади. Уларнинг умумий узунлиги 45 километр бўлади. Юзта локомотивга мўлжалланган вагон ва локомотив деполарининг корпуслари қад кўтаради.

ПОЛЬША. Янги ўқув йили учун поляк модельерлари ўқувчи формасининг бир неча намуналарини таклиф этишди.

СУРАТДА: ана шу формалардан бири.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

●

«ВОЛГА»НИНГ РЕКОРДИ

Горький автомобиль заводининг 1967 йилда ишлаб чиқарилган М-21 машиналари капитал ремонтсиз юриш муддатини анча орқада қолдириб кетди. Симферополь таксомотор паркида ишлатилаётган шундай машиналардан бири — 59-50 машинаси ўзига хос рекорд қўйди. Қрим йўлларида бу машина капитал ремонтсиз 600 минг километр масофани босиб ўтди. Бунда фақат иккита мотор алмаштирилди холос. «Волга» бениҳоя чидамлилик кўрсатди. Шу муддатда машина кам деганда тўрт марта катта ремонт қилиниши лозим эди.

Ремонтсиз юриш давомида иккита янги «Волга»нинг қиммати тежаб қолинди.

Ҳозир бу чидамли «Волга»нинг техник ҳолати яхши ва у ҳамон эксплуатация қилинмоқда. Ҳайдовчи Тихон Байда ва Дмитрий Анименко мазкур машинада капитал ремонтсиз яна 50 километр масофани босиб ўтамиз, деб ишонч билан гапирмоқдалар.

●

БОТҚОҚЛИК ҚУРИТИЛЯПТИ

Шарқий Сибирнинг хазинали жойларидан ҳисобланган Амур областида 15 та кенг ботқоқлик участка кенгликларида мелиоратив ишлар бир йўласига олиб боpиляпти. Юздан ортиқ экскаватор, ўнлаб бульдозерлар ва тракторлар қуритиш системаларининг сув йиғув ҳамда магистрал каналларини қурмоқда. «Свободненский» совхозида, Ленин номли колхозда ва бошқа катта массивларда тўғонлар қурилмоқда.

— Илгари кўклам ойлари тайёргарлик ишларигина олиб бориларди. Бу йил баҳорда эса 1300 гектар экиладиган ер фойдаланишга топширилди. Июнь ойида ботқоқликларнинг 2000 гектари инсон иродаси билан юлиб олинди. Ундан ташқари 1600 гектар ердан одамлар Тайгани суриб чиқаришди. — АПН мухбирига «Амурмелиоводстрой» тресги план бўлимининг бошлиғи Владимир Гончаренко шуларни айтиб берди.

Мелиораторлар шу йил давомида 14 минг гектар собиқ ботқоқликлар ўрнини экишга тайёрлаб бериш ва 16 минг гектар тайга ерларини ўзлаштиришни мўлжаллаб турипти лар. 1971—1975 йилларга мўлжалланган перспектив планга кўра, Амур областида 250 минг гектар ботқоқ ерлар қуритилади ва ўзлаштирилади.

(АПН).

НАВОИЙ ВА АБАЙ

Сўз Навоий ижодининг қозоқ адабиётига таъсири ҳақида борар экан, аввало бу таъсирнинг юзага келишида икки қардош ўзбек ва қозоқ халқларининг узоқ тарихий ўтмиши, тарихий ва тақдирий жиҳатдан бир хил мавқега эга бўлиши, тили ҳам, дили ҳам, қардош, жондош эканлиги асосий воситалардан бири бўлганлигини қайд қилиш ўринлидир.

Бу борадаги яна бир зўр восита—қозоқ адабиётининг отаси Абайнинг бошқа Шарқ классиклари қаторида Навоий ижодининг ўзига хос нафосатини, фалсафий мағзини моҳирлик билан ўрганиб, ўзлаштириб, ундаги ғоя ва мақсадларни давом эттиришидир. Абай ҳам буюк инсонпарвар Навоий каби инсонга бўлган муҳаббатни куйлади. Халққа хизмат қилишни, виждон, адолат ва ақл-фаросат ғалабасини шарафли бахт деб ҳисоблади.

Хусусан, бу икки улуғ зот икки даврда, икки хил шароитда, бири — Ўрта аср маданиятининг равнақ топган даврида, зодагонлар орасида, шаҳарда, иккинчиси — алифни таёқ деган саводсиз саҳро халқи орасида, Ўрта Осиё ва Қозоғистонга рус маданияти кириб кела бошлаган даврда яшасалар ҳам, уларнинг ҳаёт ва ижодий фаолиятида анча ўхшашликлар бор. Уларнинг ҳаётларидаги ўхшашликларни умумий тарзда кўз олдимизга келтирадиган бўлсак, Навоий ҳам маълум даражада ҳукмдор (вазир ва Астробод ҳокими) бўлгани каби, Абай ҳам ҳукмдор (бўлис, қози) бўлган. Навоий Астрободни ободонлаштиришни, халқнинг турмуш даражасини яхшилаш борасида давлат арбоби сифатида фармонлар чиқариб, бу фармонларнинг ўша давр нуқтаи-назаридан имкони борича адолатли бўлишини таъминлаш учун курашса, Абай Қунонбаев ҳам 1885 йилда Семипалатинск ўлкасида яшовчи қозоқлар учун 63 та моддадан иборат қонун лойиҳасини тузиб, жорий қилади. Абай ҳам ўзининг бу қонун лойиҳасида ўз даври нуқтаи-назаридан мумкин қадар адолатли иш кўради.

Алишер Навоий ўз атрофидаги олим, санъаткор ва шоирлардан ижодий ишга бепарволик билан қараб, палапартиш иш қилишни ёқтирмаганидек, Абай ҳам ўз давридаги қозоқ шоирларининг ямоқ-ямоқ шеърларини қаттиқ танқид қилади.

Абай ўз замонида маза-матрасиз шеър тўқиб, «шоирман» деб юрган қозоқ оқинлари Чўртонбай, Дувлат ва Бухор жировларни:

«Чўртонбай, Дувлат билан Бухор жиров,
Шеърлари-бошдан аёқ алғов-далғов.
Мағзини чақадиган одам бўлса,
Ҳар мисрада камчилик сезар дарров»,

деб таърифлайди.

Ҳақиқий инсонпарвар халққа хизмат қилишни ҳар қандай мансабдан юқори қўяди. Бундай кишилар учун мансаб иккинчи даражали нарса. Шунинг учун ҳам Навоий:

Зи мансаб рўй дар бемансаби неҳ,
Ки аз ҳар мансаби бемансаби беҳ.

яъни «Мансабдан мансабсизликка юз кўй, ҳар мансабдан кўра мансабсизлик яхши».— деган хулосага келади. Абайнинг: «Буюк мансаб-баланд қоядир. Унга эринмай ўрмалаб илон ҳам чиқади, ҳовлиқиб учиб қирон ҳам чиқади».— дейишидан ҳам мансабнинг киши фазилатлари қаторидан ўрин олмаслигини кўриш қийин эмас. Навоий ва Абайнинг мансабга ортиқча эътибор бермаслиги ва ўзларига берилган мансабдан истеъфо бериб бўшашлари ўзларининг мансаб ҳақидаги бир-бирига монанд ғояларини амалда исботлаш эди.

Навоий ва Абайнинг бир-бирига монанд келадиган ғояларидан бири — меҳнатни улуғлашдир. Бу ғоя Алишер Навоийнинг:

Умрин зое этма, меҳнат қил,
Меҳнатни саодатнинг калиди бил,

—деган ҳикматли сўзида ўз аксини топса, Абайнинг:

«Соқолини рўкач қилган қариядан,
Меҳнатини аямаган ёш афзал», ёки
«Меҳнат қилсанг эринмай, тўяр қорнинг тиланмай».

деган ҳикматларида яна ҳам аниқроқ намоён бўлади.

Шундай қараганда, Навоий ва Абай ижодининг тематикасида ҳам анча яқинлик ва ўхшашликлар бор эканлиги кўзга ташланади. Фикримиз исботи учун икки мутафаккир шоирнинг айрим асарларининг номинигина эслаб ўтишни мувофиқ деб биламиз. Навоийнинг «Сирож-ул-муслимин» («Мусулмонлик нури») асари Абайнинг 38-нақлия сўзи билан, «Маҳбуб-ул-қулуб» асари Абайнинг «Йигит сўзи», «Қиз сўзи», «Қозоқнинг оқ кумушдек кенг манглайли» каби шеърлари билан, тарих соҳасида ёзган «Тарихи мулки Ажам» асари «Қозоқларнинг келиб чиқиши ҳақида бир неча сўз»и билан, машҳур «Хамса»дан ўрин олган «Хайрат-ул-аброр»нинг ғояси Абайнинг 33-38 нақлия сўзлари билан, «Садди Искандарий» асари — «Искандар» поэмаси билан ҳамоҳангдир.

Икки шоир икки даврда яшашидан қатъий назар, улар фалсафий дунё қарашлари жиҳатидан ҳам фарқ қилмайди.

Навоий фикрича ҳам, Абай фикрича ҳам инсон бутун борлиқнинг кўрки ва шарафи ҳисобланади.

Икки шоирнинг жоҳил, инсофсиз ва ҳийлакор дин—шариат пешволарини, зоҳидларни ўз даврининг амалдорларини танқид қилишлари ғоятда ижобий хусусиятлардир. Икки мутафаккир ҳам инсон эзувчи, таловчи, уни жаҳолат ва нодонлик томон етакловчи мутасаввуфларни қаттиқ қоралаб, ҳажв ўти билан куйдиради. Бу борада Навоийнинг «Ҳайрат-ул-аброр»идаги «Ҳирқапўш шайхлар...» мақолати билан Абайнинг «Бўлис бўлдим мана мен», «Гердаяди бўлисинг» шеърларида баён этилган воқеаларни эслаш кифоядир.

Навоий ижтимоий-сиёсий ҳаёт воқеликларини улуғ инсонпарвар ва пешқадам маърифатпарвар сифатида халқ манфаатларини ҳимоя қилиш нуқтаи-назаридан ёритади. Шунинг учун ҳам шоирнинг:

«Одами эрсанг демагил одами,
Оники йўқ халқ ғамидин ғами»,

— деган байти,

унинг бутун ижодий фаолияти учун етакчи шоир сифатида намоён бўлади. Абайнинг:

«Отанг фарзанди бўлма,
Одам фарзанди бўл»,

— деган ҳикматли сўзи эса.

Абайда ҳам ижтимоий-сиёсий воқеликка қарашларида буюк инсонпарварлик ғояси етакчи роль ўйнаганини кўрсатувчи фактордир.

Навоий ва Абай — икки халқ адабиётининг асосчиси, забардаст шоири сифатида танилишида, уларнинг асарларидаги бадиий тасвир воситаларини ниҳоят усталик билан қўлланиши катта аҳамиятга эга бўлди.

Хулоса қилиб айтганда, Абай ижодига назар ташлар эканмиз, унда илм-фан, музика ва қўшиқ, одоб ва аҳлоқ, севги ва муҳаббат, адабиёт ва санъатни эъзозлаш каби хилма-хил соҳаларда Навоийнинг «Маҳбуб-ул-қулуб», «Мажолисун-нафоис», «Лисон-ут-тайр», хусусан, «Хамса»га кирган достонларида олға сурилган фикр ва мулоҳазаларни эслатадиган моментларни кўплаб учратиш мумкин. Айниқса, Абайнинг «Кўнглингни севсанг менчалик», «Ошиқнинг тили—сўзсиз тил», «Йигитлар ўйин арзон, кулги қиммат», «Илм топмай мақтанма», «Ёшлигимда илмни эсламадим» каби бир қатор шеърларида Навоий илгари сурган ғоялар яққол кўзга ташланади.

Бундай бўлиш табиийдир. Чунки Абай Шарқ адабиётининг буюк классикларидан фақат Навоий орқали баҳраманд бўлди. Туркий тилда ажойиб асарлар яратиш мумкинлигини илк бор асослаб берган устоз Навоий Шарқ классик адабиёти традицияларини ипидан игнасигача эгаллаган, икки тилда баравар қалам тебратадиган, икки тилли етук шоир бўлиш билан бирга, ёзма адабиёти кеч ривожланган туркий халқлар адабиёти намояндаларининг форс-тожик классик адабиётига қизиқишида ягона восита, ўзига хос адабий кўприк вазифасини ҳам адо этди.

Академик ёзувчи М. Авезов Абайнинг Навоий ижодига ёндошишини унинг камолот босқичлари нуқтаи назаридан шарҳлаб: «Шуни ҳам кўзда тутиш лозимки, Абайнинг Шарққа муносабати шоир ижодининг турли даврларида турлича эди. Агар у ёшлик йилларида (1860—1865) ўз ижодини кўпроқ тақлид қилиш билан бошлаган бўлса, ижодининг камолотга етган даврларида (1884—1904) унинг Навоийга... мурожаат қилиши энди тақлид характерида эмас, балки улуғ шоир традицияларини ижодий ва танқидий ўзлаштириб олиш характерида эди», — деган эди.

Умуман, қозоқ халқи билан ўзбек халқи асрлар мобайнида бир-бири билан чамбарчас алоқа боғлаб, бир-бирининг ажойиб мутафаккирларидан баҳраманд бўлиб келмоқдалар. Шундай экан, буюк сиймо Навоий фақат ўзбек халқинингина севимли фарзанди эмас, балки қозоқ халқининг ҳам улуғ мутафаккиридир.

Юсуф АБДУВАЛИЕВ,
филология фанлари кандидати.

Кўнгилли ҳордиқ

Киров район комсомол комитетига район мактабларининг ўқувчилари ҳордиқ чиқараётган Оқтошдаги «Тинчлик» лагеридан хушхабар келди. Бу хушхабарда лагерь область лагерлар кўригида биринчи ўринни олишга муваффақ бўлганлиги айтилади. Бу лагерда дам олиш яхши уюштирилганлиги, тарбиявий ишларнинг яхши йўлга қўйилганлиги махсус комиссия томонидан қайд этилди.

Район меҳнаткашларининг фарзандлари ҳозир шаҳар ташқарисидаги 6 та ва шаҳардаги 5 та лагерда кўнгилли дам оляптилар. Ёз мобайнида бу ерда 10 мингдан ортиқ ўқувчи ва пионер ҳордиқ чиқаради.

«Ташхозкультторг»га қарашли 16-магазин коллективи ҳар куни 100 минг сўмдан ортиқ савдо қилади. Бу уларнинг социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришларидан далолат беради, албатта.

СУРАТДА: хўжалик бўлимининг сотувчиси Турсунбой Нурбоев харидорлар хизматида.

РАҲМАТ, ШИФОКОРЛАР

— Қўлинг дард кўрмагур Сайёранинг қўли жуда енгилда. Бир ҳафта даволади, тузалиб кетдим.

— Нимасини айтасиз, у ҳар куни қуёшдан олдин уйғониб меникига келади.

Октябрь районидаги 4-шифохона участкасида Сайёра Маҳкамовани танимайдиган киши йўқ. Бу тиним билмас оддий ҳамшира ҳар куни эшикма-эшик юриб беморларни эмлайди, укол қилади.

Қизилтут кўчасида истиқомат қилувчи Бахтихон Айсаева қанд касали билан оғриб қолди. Врач укол буюрди. Сайёра ҳар куни бу хонадонга икки марта келиб, беморга қарайди, укол қилади. Кейин бошқа хонадонларга боради.

— Умридан барака топсин, ўз фарзандингдан ҳам меҳрибон-а,—дейди Бахтихон опа. — Участка врачимиз Амина Муратова билан шифохонанинг бош врачи Тожи опа Шокировани айтмайсизми! Касалхонага борган кишилар қошида бамисоли парвона. Уларнинг ишидан ҳамма мамнун, ҳамма раҳмат айтади.

Бу шифокорлар ўз бурчларини шундай ўтаяптилар.

Н. ҲОШИМОВА.

Қардош Тожикистонда ўтадиган ўзбек санъати ва адабиёти декадасига республикамиз санъаткорлари катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Кўплар қатори Ўзбекистон Давлат эстрада оркестри ҳам кенг интернационал программада ажойиб куйлар ва шўх ашулалар тайёрлаётир.

СУРАТДА: Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров янги ашулани репетиция этмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

МАЛАКАЛИ КАДРЛАР

Шаҳар қиёфаси ўзгарган сари электр транспортга бўлган талаб ҳам ортиб бормоқда. Буни чуқур ҳис этган трамвай-троллейбус бошқармаси коллективи тинимсиз меҳнат қилмоқда. Янги троллейбус линиялари тортилмоқда, тор трамвай йўллари ўрнига кенг излар ётқизилмоқда.

Ҳайдовчиларимиз тажрибаси йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Ёш кадрларга кўрсатилаётган ғамхўрлик уларнинг ғайратини оширяпти. Масъулиятли вазифаларни шараф билан бажаришга ундамоқда. Биргина 1-троллейбус депоси улуғвор беш йилликнинг учинчи йилида троллейбус ҳайдовчи юз кадр етиштирмоқда.

Трестда «миллионер ҳайдовчи» деб донг таратган кўплаб трамвай бошқарувчилар бор. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Мавжуда Муталова, ёшларга ҳайдовчилик сирларини ўргатиб келаётган Ҳошим Мирзакаримов, Қундуз Мусабекова, Комилжон Инағомов миллион километр йўл босиб, йўловчиларни хавф-хатарсиз манзилларига элтиб қўяётганлардан.

Троллейбус ҳайдашлик шарафли касб. Коллектив орасида шу ҳунарни эъзозлаган рул бошқарувчилари кўплаб топилади. Ўзбек хотин-қизлари орасидан биринчи бўлиб троллейбус бошқарган Ойша Мираҳмедовани ким танимайди дейсиз. Айниқса уни Қатортол-Ишчилар шаҳарчаси маршрутининг йўловчилари ҳурмат қилишади. Ойша опанинг издошлари Мунаввар Муслимова, Фотима Абдуллажоновалар йўловчиларга меҳрибон ва ширин-суханлик билан муомала қиладилар.

«Авариясиз 500 минг» фахрли кўкрак нишонини таққан ҳайдовчиларнинг номи трамвай-троллейбус бошқармасида ҳурмат билан тилга олинади. Чунки, бу обрўга ҳамма ҳам эришавермайди. Йўловчиларга маданий хизмат кўрсатган, вагонларни хатарсиз бошқарган Рашид Нурмуҳамедов, Сергей Мелькумянц, Николай Проказов, Борис Химич каби ҳайдовчиларнинг кўксини фахрли нишон безаб турибди.

М. ВАЛИЕВ,
Трамвай-троллейбус бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

● КИТОБЛАР ОЛАМИДА

„ЮЛДУЗЧА“

Икки ўғил, икки қиз давра олиб, ўйинга тушмоқда. Нақадар шодон улар бу дам!!

Ана шу мазмундаги расм тагида бир ёзувни ўқиймиз! «Юлдузча». Бу «Ёш гвардия» нашриёти фарзандларимиз учун яқингинада туҳфа қилган китобнинг номи. Унинг дастлабки варақларидан бирига: **«Мактабгача ва кичик мактаб ёшидаги болалар учун. Тўплаб, таҳрир қилувчи Қудрат Ҳикмат», ва деган сўзлар ёзилган.**

Китоб атоқли ёзувчимиз Ойбекнинг «Мусича» ҳикояси билан очилади.

Мусавой деган бола бувисининг сўзи билан онасидан айрилган пати оз, қанотлари йўқ, қип-қизил гўшт мусича боласини боқади. Мусича кундан-кун ўсиб катта бўлади. Болага жуда ўрганиб қолади.

Бир кун бувиси Мусавойга энди мусичани учириб юбориш кераклигини айтади. Мусавой унинг айтганини қилади. Шунда буви набирасига шундай дейди: «Биласанми, Мусавой, бу мусичани жон ичида сақладинг, лекин ҳар жонворнинг ўзига хос ҳунари, суйган қилиғи бор. Қушларнинг ҳунари осмонда парвоз қилиш. Улар шундан завқ олади».

«Мусича» ҳикояси ана шундай ҳикматли сўзлар билан якунланади.

Академик шоиримиз Ғафур Ғулом болаларни жон-дилдан севарди. Шунинг учун ҳам уларга қанчадан-қанча асарлар туҳфа этган эди. «Юлдузча» китобида унинг «Энди уруш бўлмайди» деган ажойиб шеъри берилган.

Кичкинтойлар ёзувчи Ғайратийнинг кўплаб шеър ва ҳикояларини севиб ўқишади. Бу китобга у ўзининг «Сурат» номли шириңгина ҳикояси билан қатнашибди.

Шоир Мақсуд Шайхзоданинг «Осмондаги уч ўғлон», Султон Жўранинг «Чўнтак» шеърлари, ёзувчи Раҳмат Файзийнинг «Лаббай», «Барнонинг галстуги». Мирмуҳсиннинг «Қора қўзичоқ», «Олтин калит», Шуҳратнинг «Шарифанинг қорни нега оғриди?», Суннатулла Анорбоевнинг «Баҳс», «Коммунизмда нима бўлади» ҳикоялари мароқ билан ўқилади.

Болаларимизнинг севимли шоир ва ёзувчиларидан Зафар Диёр, Қуддус Муҳаммадий, Ҳаким Назир, Шукур Саъдулла, Қудрат Ҳикмат, Илёс Муслим, Пўлат Мўмин, Ёқубжон Шукуров, Толиб Йўлдош, Эсон Раҳимов ва бошқаларнинг қувноқ шеър, қўшиқ ҳамда ҳикоялари ҳам «Юлдузча»дан жой олган.

Энди «Юлдузча»нинг сўнгги бобларини кўздан кечиришдан олдин мана бу гапни эшитинг: «237 метр! Ҳа, Ҳиндистоннинг Мокхла округидаги қишлоқда ана шундай чуқурликдаги қудуқ бор. Ҳаво қизиб кетган кунларда ҳамма ариқ ва ҳовузлардаги сувлар буғланиб кетади. Мокхла қудуғи эса бу ердаги аҳолининг бирдан-бир сув манбаидир».

«Юлдузча»да «Биласизми?» умумий сарлавҳаси билан берилган материалларда ана шундай қизиқ-қизиқ воқеа-ҳодисалар ҳикоя қилинади.

Болаларимиз ўйинни жуда севадилар. Китобда бунга алоҳида эътибор берилиб, болалар ўйинларидан намуналар келтирилган.

Китобнинг сўнгги бўлимида қатор таржима асарлари берилган. Бунда сиз В. Маяковскийнинг «Май қўшиғи», С. Баруздиннинг «Товус ва жирафа», «Хўроз» шеърларини, К. Паустовскийнинг «Олтин балиқ» ҳикоясини, Е. Шварцнинг «Бекор ўтган вақт ҳақида» эртагини ўқийсиз.

«Юлдузча»да 130 дан зиёд муаллиф ўз асарлари билан қатнашган бўлиб, бу унинг тематик жиҳатдан ранг-баранг, сермазмун чиқишини таъминлаган.

«Юлдузча фарзандларимизга ажойиб совға бўлиши билан бирга, болалар боғчалари, пионер саройлари, халқ ижоди уйларининг тўгарак раҳбарлари учун ҳам дурустгина қўлланма бўла олади. Улар эрталикларда, сборларда, концертларда бу тўпламдаги асарлардан фойдаланишлари мумкин.

Д А Л А Д А

Тушки дам олиш.

В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ).

ҲИКОЯ

Маъди шашликчи қорин солиб, тарвақайлаб кетди. Озгина юрса ҳам нафаси сиқиладиган бўлиб қолди.

Арз қилмаган врачи, ичмаган дориси қолмади. Кўп ўтмай устига қаттиқ бош оғриғи ҳам қўшилди.

— Тавба, —деди шашликчи ўз-ўзига ва оғир хўрсинди. —Ейиш-ичишдан камминг бўлмаса-ю, бошинг дарддан аримаса...

Яқин-яқинларгача ўзининг нор туядай бўкириб юришларини эслаганида, алами баттар ошди.

Жаҳли чиққанида врачларни ҳам уч қаватли қилиб сўкиб юрди.

Танишлари табибга ҳам учрашиб боқишни маслаҳат беришди. Айниқса, Дўлман табибни: «Ажали етмаганни ўлимдан ҳам сақлаб қолади», —деб таърифлашди.

Шашликчига маъқул тушди. Кунларнинг бирида у Дўлман табибнинг олдига борди ва олдига бир чангал пул ташлаб:

— Мазам йўқ, мазам, — деди қовоғини осилтириб, —палов, шашлик, манти еган куним бошим оғриб, туни бўйи ухлаёлмай чиқаман. Юрагим ўйнаб, кўзларим тинади. Инчунин қовурма, ҳасиб шўрва есам ҳам шунақа. Иложимни қилинг, иложимни.

— Э-ҳим... э-ҳим—табиб бош ирғади. —Ундай бўлса, сизни даволаш керак, даволаш. Қовоғларингиз ҳам озгина шишган кўринади. Нима иш қиладилар.

Маъди шашликчи деб эшитганмисиз?!

— Э, э, ҳа, ҳа...—тўсатдан табибнинг қошлари чимирилди, сўнг мийиғида кулди. Бир вақт ўзининг шашликчига: «Бу иккитагина жаз-ку» —дегани, шашликчининг эса «Ол бу ёққа! Шашликнинг нималигига тушунмайсан-у...» деб қўлидан сихни юлқиб олгани кўз ўнгидан ўтди. — Бай, бай, яхши касбингиз бор экан.

— Шашлик ейман десангиз ёнимга бораверинг.

— Қуллуқ, қуллуқ.

— Докторларга борсам, — давом этди шашликчи,— нуқул мен яхши кўрадиган таомларни оғизга олма, ичкиликнинг ёнига яқинлашма, дейишади. «Гиппертон» бўлган эмишман.

Кади, карам, шалғом, сут.. шунақанги шурум-бурумларни ер эмишман. Яна тағин кашнич, укроб, барра пиёз... витамин кўп эмиш буларда. Қизиқ, мен молми, ўт егали!

— Е палак. Шурум-бурумларни енг, дедими-а?

— Деди-да! Демаса, сизга арз қилармидим. Ўзингиз ўйланг, палов, шашлик, коньяксиз кун кунми ўзи?!

— Воҳ, ноинсоф дохторлар-эй, кўзларини юмиб, бош чайқади, Дўлман табиб, — палов, шашлик, коньяк билан яшаб юрган одамни кади, карамга тақаб қўйишса-я! Дарёдаги балиққа «чиқ бу ёққа, қизил қумда яшайсан» дейишнинг худди ўзгинаси! Воҳ, ноинсофлар!

Маъди шашликчи оғир энтикди, сўнгра хумдай бошини кўтариб, давом этди:

— Таърифингизни эшитганман. Энди ўзингиз... Чақасидан ғам емайсиз. Ота-боболарим тўқсон, юз йил яшашган.

— Хўп, майли, майли, — табиб бош ирғади. — Умид билан келибсиз, қандай қилиб узоқ яшаш сирларини айтиб берай. Менинг билишимча сиз ота-боболарингиздан ҳам кўп яшайсиз. Бир юз йигирма, бир юз эллик йил сиз учун ҳеч гап мас. Чунки ота-боболарингиз коньяк, ароқ нималигини билмасди. Мусаллас, очар... яна шурум-бурум! Билган нарсаларини қаранг!

— Ҳим, ота-боболарингиз яшашни билмаган, — қошларини чимириб давом этди табиб, — мутлақо билмаган. Шўрликлар қатиқ қатилган гўжа ичишган...

— Ҳа, ҳа!! — тўсатдан деди шашликчи. — Бир куни ишдан қайтсам хотиним кечга қатиқ қатилган гўжа қилиб ўтирибди. «Шурум-бурумингни кўтар!» — деб товоғи билан эшикдан чиқариб, отиб юбордим.

— Боплабсиз,— давом этди табиб, — гўжа ҳам овқат бўпдими! Аҳмоқ бўлмаганида гўжа ичишармиди! Яна тағин қимиз, айрон симиришган, карсан-карсан тут ейишган, қовун, тарвуз, узум, шинни, қади... топган нарсаларини қаранг-а! Ҳаммаси шурум-бурум! Яна тағин тўқсон, юз йил умр кўришган, вай, ландавурлар-эй.

— И-йўқ, бундақаси ярамайди! —табибнинг чеҳраси жиддийлашди. — Севган таомингизни болохонали қилиб тушираверинг. Биласизми, асли бошингиз нимадан оғрийди? Ўзингизни таомдан тортгансиз. Чакки қилгансиз, чакки! «Еган қорин чиримас»,— деган бурунгилар. Йўқ, тортманг, таомдан тортманг, ўзингизни. Асли қон етишмаганидан бош оғрийди. Кўп-кўп енг, саралаб енг. Кади, карам, шалғам.. бе, кишини беажал ўлдиради. Палов, шашлик, манти... бай, бай, ҳар куни енг, кўп-кўп енг, саралаб енг. Шурум-бурумларни оғизга олиб юрманг. Фақат саралаб енг, зўрини енг.

— Хасиб шўрва қалай? шашликчи сўради.

— Хасиб?— табиб оғзига сўлаги келиб ютинди, — фақат ёғлисини енг, қўйиникини енг, ҳар куни енг. Гўшт еганингизда ҳам фақат қўйиники, қўй бўлганида ҳам фақат чори-панжаси бўлсин. Қанча ёши катта бўлса шунча яхши. Гўшт кучга кирган бўлади.

Маъди шашликчи жим. Қошларини чимириб, кўзларини юмиб олган. Салобатли ирғалаётган боши ҳам «мана, доно маслаҳат» деб тургандй.

— Яна сизга айтсам, — табиб ялпоқ пешанасини кафти билан силади. — Кўнгил тортмаганига ҳам парво қилманг. Қизил ўнгачдан ўтдими, ҳал бўлмай қаерга борарди. Ҳим, қизил ўнгачдан ўтгани амал. Керак бўлса иштаҳани ҳам туртиш керак. Ҳим, овқатни етакламай нима қилади шишада туриб кўзи йилтиллайдиган жонвор! Айниқса, палов устидан бириккн пиёласини кўтариб юборилса борми бай, бай, иштаҳангиз қайтадан карнай бўлиб турибди-да! Эллик, юз грамм... шу ҳам гапми. Шишани, шишаларни кўтариб ташланг!

— Аҳа, аҳа..., — шашликчи бош ирғади. Тўй, гурунгларда ичишдан ўзини четга олаётганларга: «Кўтар, кўтарасан!» деб бўкиришлари кўз ўнгидан ўтди-ю, кулимсиради. — Врачлар менга нуқул...

— Бекорларни айтибди! Еган қорин чиримас, деб боя айтдим-ку, сизга! Илик тўла бўлса бас, бошқаси бекор!

...Учинчи куни, чошгоҳ. Лайлак қор эринибгина ёғиб турарди.

Гузар кўчаси бўйлаб шитоб билан «Тез ёрдам» машинаси ўтди ва шашликчи ҳовлиси ёнига бориб тўхтади. Машинадан оқ халат кийган эркак билан аёл чиқди. Аёлнинг қўлида қандайдир сумка. Ҳамсоялари бир-бири билан «шашликчининг аҳволи ёмонмиш».—деб шивирлабгина гапиришарди.

Бобомурод ДАМИНОВ.
Самарқанд.

Газетхон илҳомлари

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

Чех мутахассислари Ироқда

ПРАГА. Ироқнинг кўпгина шаҳарларида Чехословакиядан келган мутахассислар ҳам ишлаяптилар. Мосул шаҳрида улар иштирокида тўқимачилик фабрикаси қурилмоқда. Носирои шаҳрида ҳам худди шундай корхона қурилишига ҳозирлик кўрилмоқда. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, кўприклар учун Чехословакиядан келтирилган металл конструкциялар Ироқ иқлимига жуда мос экан. Ҳозир янгидан қурилаётган 38 кўприкда шундай янги конструкциялар монтаж қилинмоқда.

Чехословакия фирмалари Ироқда қурилиш ишлари олиб бориш ҳақидаги дастлабки контрактни 1966 йилда тузишган эди. Ўша йилнинг ўзида уларнинг ёрдами билан узунлиги 35 километр автомобиль йўли қурилди. Икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик кенгайиб бормоқда.

Социализм қурувчиларининг биринчи сафида

СОФИЯ. Болгария аҳолисининг ярмиси аёллардан иборат. БХР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра 1965 йилда мамлакатда 4115328 аёл яшаган. Бу ҳар минг эркакка 1001 хотин-қиз тўғри келади деган сўз. Халқ ҳокимияти йилларида аёлларнинг ўртача умр кўриши 18 ёшга кўпайди.

Аёллар мамлакатни бошқаришда актив қатнашмоқда. Халқ мажлиси депутатларининг 17 проценти ва халқ советлари депутатларининг 20 проценти хотин-қизлардир. Озиқ-овқат ва фармацевтика саноатида машғул бўлган ишчиларнинг 68 проценти ҳам аёллар. Тобора ўсиб бораётган Болгария илмий ходимлар армияси орасида 2298 аёл бор, инженерлардан 39,4 проценти, корхона, муассаса ва турли ташкилотлар раҳбарларидан 25,8 проценти ҳам инсониятнинг «заиф» қисми вакиллари-дир.

«Ғалабага интилувчи қисм»

ХАНОЙ. Минглаб Вьетнам эркаклари она ерни Америка агрессорларидан ҳимоя қилиш учун армияга кетишган. Завод ва фабрикалардаги дастгоҳларда ва экинзорларда уларнинг ўрнини жасоратли Вьетнам аёллари эгаллашган.

Тхайбин вилоятидаги уюшмалардан бирини мисолга олайлик. Фи Тхи Ми Донг—Хоанг уюшмаси маъмурий комитетининг раиси бўлиб ишлайди. У бизга шундай ҳикоя қилди:

«Америка агрессияси эскалациясига биз маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш билан жавоб бермоқдамиз. Ижтимоий ҳаётимизда аёлларнинг роли кун сайин ошиб боряпти. Яқин пайтларга қадар бизнинг уюшмамизда атиги бир аёл раҳбарлик лавозимида турган бўлса, ҳозир улар саккиз нафар бўлди. Раис ҳам, ўринбосари ҳам аёл. Биз дала ишларининг 70—80 процентини бажарамиз. Менинг дугоналарим тракторлар ҳайдашади, насос станцияларида ишлашади, техника тўгаракларида малакаларини оширишади.

Уюшмамизда «Ғалабага интилувчи қисм» фахрий номини олиш учун курашаётган аёллар халқ кўнгилли отрядлари бор. Тхайбин вилоятидаги Вуван ва Вухтуан аёллар кўнгилли взводларига шундай фахрли ном берилди. Улар Америка агрессорларининг самолётларини уриб туширганлар.

Славония фестивали

Славония хорват области аҳолиси учун ҳар йили халқ ашула ва рақслари фестивалини ўтказиш одат тусига кириб қолган. Бу йил мингдан ортиқ славониялилар жозибали миллий уст-бошларда анъанавий байрамга тўпланишди.

Жаков шаҳрида ўлканинг тарихи ва маданияти ҳақида ҳикоя қиладиган кўргазма очилди. Байрамда 24 халқ ижоди ансамбли иштирок қилади. Улар сафида 700 кўнгилли артист бор.

Ҳосил мўл бўлади

Корея Халқ Демократик Республикасида шоли кўчати ўтқазиш тамомланди. Бу йил мазкур компания жуда қисқа муддатда муваффақиятли ўтказилди. Кореялик мутахассислар оби-ҳаво шароити ноқулай келганлигига қарамай, ҳосил мўл бўлади дейишмоқда.

Бу — мамлакатда амалга оширилган зўр ирригация ишларининг натижасидир. Урушдан сўнгги йиллар давомида 629 сув омбори барпо этилди, умумий узунлиги 3800 километр бўлган тўғонлар қурилди. Суғориладиган майдонларни икки ҳисса кенгайтириш имкониятлари бор экан.

Ирригация ишлари айниқса ўтган йили кенг қулоч ёйди. Секундига 515 тонна сув ўтказиш қувватига эга бўлган иншоотлар қурилди. Бу республикада сўнгги 14 йил давомида бунёд этилган сув кўтарувчи қувватларнинг тўртдан бир қисмига тенгдир.

Партада... ўқитувчилар

Куба мактабларида ўқув йили тамом бўлди. Болалар пионер лагерларига, мамлакат бўйлаб туристик походларга ва дала ишларига кетишди. Лекин республика ўқитувчиларининг каникули йўқ. Улар учун муҳим давр бошланди. Мамлакат мактабларининг 40 минг ўқитувчиси ўз малакаларини ошириш учун парталарга ўтиришди. Таниқли педагог мутахассислар иштирокида ўтадиган машғулотлар ва коллоквиумлардан ташқари «радиолекцияларга» ҳам кўп ўрин берилмоқда. Ўқитувчилар таниқли олимлар, йирик жамоат арбобларининг лекциялари курсини тинглайдилар. «Радиолекциялар» жадвали ҳар ҳафтада «Гранма» ва бошқа газеталарда эълон қилиб борилади.

(АПН).

РУМИНИЯ. Темишоарадаги «Электрометалл» корхонаси енгил автомашинага тиркалиши мумкин бўлган ғилдиракли уйча ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Уйнинг узунлиги 2,5 метр, эни 1,9 метр ва оғирлиги 450 килограмм. Ичкарисида тўрт кишига мўлжалланган кровать ҳам бор. Кундузи бу кроватни стол ва скамейкаларга айлантириш мумкин. Уйча газ плитаси, электр, вентиляция билан жиҳозланган.

СУРАТДА: ғилдиракли уйча.

Аджерпресс — ТАСС фотоси.

МАЪНОДОР СУКУНАТ

Оттава кўчаларида автомобиллар жуда кўп. Пиёда юрувчи киши ана шу кўчаларнинг фақат биттасидагина ўзини хўжайин деб ҳис қилади. Бу—шаҳар марказидаги Спаркс-стрит кўчаси. Бу кўчада банклар ва қимматбаҳо магазинлар жойлашган. Ойнаванд витриналарга териб қўйилган турли буюмлар харидорларни чорлайди. Лекин одамлар унинг ёнидан ўтиб кетадилар ёки харид қилиб ололмайдиган қимматбаҳо молларни томоша қиладилар холос. Пойтахтдаги кўпчилик аҳоли арзонроқ жойдан харид қилишади.

Бироқ кейинги вақтларда Спаркс-стритда одатдагидан ташқари ҳодисалар рўй беряпти. Ҳар чоршанба кунининг биринчи ярмида бу ерга камгап одамлар келишади. Улар орасида ғамгин ва қатъий юзли аёл ҳам бор. У «Вьетнамда Америка агрессияси тугатилсин!» деб ёзилган плакатни ушлаб турибди. Унинг ёнида турган йигит ўткинчиларга варақалар тарқатмоқда.

Мен норозилик билдираётганлар орасида бир қизни кўриб турибман. У нима учун бу ерда?

— Варақани ўқиб чиқсангиз менинг Спаркс-стритга нима учун келганлигимни англайсиз.

— Биз ҳам ўлдиряпмиз!—деб қичқирмоқда норозилик ҳаракатининг қатнашчилари ўткинчиларга узатаётган варақаларда.— Кейинчалик буни билмадим деб айтманглар. Бизнинг ҳукуматимиз икки юзламачилик қилиб Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни тўхтатишга чақираётган бир вақтда Қўшма Штатларга юз миллион долларлик қурол, ҳарбий аслаҳа сотяпти, ёндирувчи бомбалар ишлаб чиқариш учун хомашё етказиб бермоқда. Американлик-лар бу бомбаларни Вьетнам қишлоқларига ташламоқдалар...

Америка армиясига қурол етказиб берувчи Канада компанияларининг рўйхати катта варақага зўрға сиғган.

Вьетнамдаги урушни тўхтатиш учун кураш олиб борувчи Оттава комитети норозилик кампаниясини ташкил этди ва «Бош министр ҳамда депутатлардан Американинг Вьетнамдаги агрессиясини қўллаб-қувватлашларини тугатишни талаб қилинглар, рўйхатда кўрсатилган компаниялар ишлаб чиқараётган товарларни сотиб олишдан бош тортинглар. Бу фирмаларнинг бошқармаларига норозиликлар ёзиб юборинг, ифлос урушнинг тўхтатилиши учун курашувчиларнинг ҳаммасини қўллаб-қувватланг!» деб чақирмоқда.

Ҳар чоршанба куни Спаркс-стрит бурчагида ғамгин ва қатъий юзли аёлни учратасиз. «Америкаликлар кишиларни ўлдиришни тўхтатмас экан, биз бу ерга тўпланаверамиз», — дейди у.

Мен одатда шаҳарда бўлаётган воқеаларни муфассал ёзиб бораётган газеталарда унинг фото суратини ҳам сукут сақлаб қотиб қолган, Роденнинг «Кале шаҳри гражданлари» ҳайкаллар туркумини эслатиб турувчи Оттава гражданларининг фото суратларини ҳам кўрмадим. Газеталар сукут сақламоқда. Ахир бомба ясовчи компаниялар ва газета ясовчи компаниялар бир хўжайинга хизмат қиладида.

Б. КОРОЛЕВ,
АПН мухбири.

Оттава.

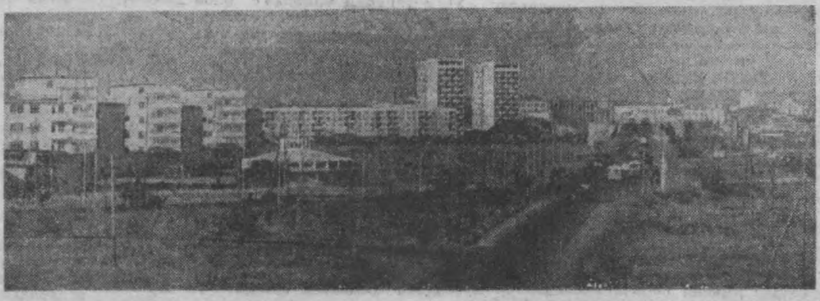

Мўғулистон Халқ Республикаси пойтахти Улан-Баторнинг қиёфаси кун сайин ўзгариб, кенгайиб бормоқда.

СУРАТДА: шаҳарнинг янги қурилишлар районида.

А. Спиркин фотоси, ТАСС фотохроникаси.

● Бир жиноят изидан

ҚОТИЛ МЕҲМОН

«Ташсельмаш» заводининг Рисовая кўчасидаги 2-ётоқхонасида дод-фарёд эшитилди. Воқеа содир бўлган иккинчи қаватга кишилар югуриб чиқишди. Бир йигит ерда қонига беланиб ётарди. Бу мудҳиш воқеани кўрганлар ташвишга тушиб қолишди. Кимдир «тез ёрдам» га, кимдир милицияга қўнғироқ қилишга шошилди.

Бир зумда «тез ёрдам» машинаси етиб келди. Бироқ Бексаров йўлдаёқ дунёдан кўз юмди.

Хўш, Бексаровнинг қотили ким? Қайси бағритош унга бунчалик бераҳмлик қилди?

Бу савол ҳаммани, милиция ходимларини ўйлантириб қўйди.

Шу кундан бошлаб Куйбишев район жиноят қидирув бўлимининг ходимлари Бексаровнинг қотилини излашга киришдилар. Қотилнинг изи ҳа деганда топилавермади. Шундан кейин Бексаровнинг қотилини топиш Ҳамза район жиноят қидирув бўлимининг ёш ходими Эркин Жўрабоевга топширилди.

Эркин учун 6 ой олдин бўлган жиноятни очиш ниҳоятда қийин ва масъулиятли эди. Бироқ, шундай бўлсада, Эркин оператив иш кўрди. Ун бир кун ичида 30 киши сўроқ қилинди. Сўроқ навбати Оқдарё кўчаси, 120-уй, 2-хонада яшовчи Николай Козловга келди. У сўроқ пайтида негадир дам қизарди, дам бўзарди, дам тили тутилиб ранги ўчиб кетарди.

— Мен, м... меҳмон б... бўлиб боргандим,— деди у охири ғўлдираб.

— Хўш, меҳмон бўлиб бориб, нега ундан бунчалик қасд олдингиз?— тахминан сўради Эркин Жўрабоев. Николай бу берилган саволдан довдираб қолди. Ичида «булар менинг қилган жиноятимни билар экан» деб ўйлади шекилли:

— Мени кечиринг. Ўша куни озгина ичиб олиб ётоқхонага меҳмон бўлиб боргандим, негадир у билан ётоқхона залида баҳслашиб қолдик, шундан кейин жаҳл устида пичоқ уриб юборибман, —деди кўзига ёш олиб.

Шундай қилиб Бексаровнинг қотили Н. Козлов бўлиб чиқди. Қотилни қўлга туширишда Эркин Жўрабоев ва терговчи Елена Райчукнинг хизмати катта бўлди.

Қотил қилмиши учун халқ суди олдида жавоб беради.

Р. ХУЖАМОВ,
А. НОРҚУЛОВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

23 ИЮЛЬ
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Республика далаларида» деган эшиттириш (русча). 18,10 К. Дебюсси асарларидан концерт. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Музикали драмалардан парчалар. 20.00 ФУТБОЛ. СССР кубоги учун. «ПАХТАКОР»—«СОКОЛ» (Саратов). «Пахтакор» стадионидан олиб эшиттирилади. 20.45 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси (ўзбекча). 21.15 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.20 Шўх концерт (ўзбекча). 22.40 Ленин ҳақида ҳикоялар (ўзбекча). 23.15 Дам олиш концерти.

24 ИЮЛЬ
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.40 Чангчи, республикада хизмат кўрсатган артист Фозил Харратов чалади. 8.25 Республика композиторларининг қўшиқлари. 9.30 Б. Гиенко «Ўзбекистоннинг лирик манзаралари». 9.50 «Қишлоқ маданияти ва турмуши» деган эшиттириш (тожикча). 11.15 «Пахтакорнинг иккинчи уйи» деган радиоочерк (ўзбекча). 11.25 Ватан ҳақида қўшиқлар (ўзбекча). 12.15 Музикали танаффус. 13.30 Рус халқ қўшиқлари ва рақслари. 16.10 Композитор Икром Акбаров ижоди. 16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча). 17.00 «Навоий ва музика» (русча). 18.00 В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Халққа ишонч» деган суҳбат (русча). 18.10 Л. Боккерини. Виолончел ва оркестр учун концерт. 18.40 Спорт эшиттириши (русча). 19.20 Қозоқ куйлари. 20.00 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали (ўзбекча). 20.30 Саноат ходимлари учун концерт (ўзбекча). 21.00 Ҳалқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.20 Имомжон Икромов қўшиқлари. 22.40 «Шеърият радиокутубхонаси» (ўзбекча). 23.15 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Вальс концерти.

19.00 СССР халқларининг куйлари. 19.30 «Пистирма». Ойбекнинг «Улуғ йўл» романидан парча (русча). 20.00 Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. 20.30 «Музика ижрочилиги» деган суҳбатли концерт (русча). 21.00 «Қардош халқлар адабиёти». Эстон шоираси Лидия Койдулининг ижодий йўли (ўзбекча). 21.30 Электр чолғу асбоблари ансамблининг концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 К. Милликер «Камбағал студент» опереттасининг монтажи. 16.00 «Композитор А. К. Глазунов» деган концерт-очерк. 17.00 «Ватан ишқи» музикали драмасининг монтажи.

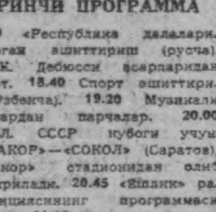

23 ИЮЛЬ
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Эшиттиришлар программаси. 19.00 ФУТБОЛ бўйича СССР кубоги учун. «ПАХТАКОР»—«СОКОЛ» (Саратов). Танаффус вақтида рус тилида телевизион янгиликлар. Ўзбек тилида: 20.45 «Ёшлик» почтаси. 21.25 Телевизион янгиликлар. 21.40 «Райком секретарининг иш куни». Телеочерк. 22,00 Рақс ўрганамиз.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.30 ФУТБОЛ бўйича СССР кубоги учун. ЦСКА (Москва)—«ТОРПЕДО» (Москва). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар. 01.00 Москва эшиттиришларининг охири.

24 ИЮЛЬ
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 Эшиттиришлар программаси. 19,00 Телевизион янгиликлар (рус тилида). Ўзбек тилида: 19.10 «Най наволари». Концерт. 19.50 Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар программаси. 20.05 Телевизион янгиликлар. 20.15 Ватанимиз куйлари. 21.00 «Қалб қўшиғи». 21.30 Курск дугасидаги жангнинг 25 йиллигига бағишланган эшиттириш. 22.00 Рангли телевидение программаси. 23,30 Вақт информацион программаси. 00.15 Миниатюралар телевизион театри. 01.30 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18,55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида: 19.00 Болалар учун. «Буратинонинг янги плашчи». Телефильм. 19,25 «Полтава манзаралари». Илмий-оммабоп фильм. 19.35 Музикали мозаика. 20.10 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. «Навоий ва Шекспир». Ўзбек тилида: 20.40 Тошкент истиқболи. 21.00 Ўзбек совет поэзиясининг телевизион антологияси. Э. Воҳидов. «Менинг юлдузим». 21.20 Иккинчи истеъдод. Фарғона области Бағдод район маданият уйи бадиий ҳаваскорларининг концерти. 22.00 Врач маслаҳати. 22.10 «Парол керакмас». Бадиий фильмнинг биринчи серияси.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20,00 Телефильм. 20.25 Техника тараққиёти учун. Рус тилида: 20.40 Болалар учун. «Артель мужиклари». Кинофильм. 21,30 «Енгилмас маҳбус». Телеспектакль.

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
24.25 июлда
Ўзбекистон ва Туркманистон ССР ҳамда Қорақалпоғистон АССР да хизмат кўрсатган артист

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

раҳбарлигида ва иштирокида

АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Туркманистон ССР да хизмат кўрсатган артист

Мадкарим ҲОФИЗ БОБОЖОНОВ

Бутуниттифоқ ёшлар фестивалининг лауреатлари — Миновар ЗАРИПОВА, Гавҳар МАТЕҚУБОВА ва бошқалар.

Программада: ўзбек ва хоразм куйлари, ашула ва рақслари.

Кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар кундуз соат 2 дан бошлаб сотилади.

КИНО

23 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Кўпорувчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кечқурун).

Тинч Одесса — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 9 ва 10 ярим̆да бошланади)

Тинч Одесса — ТЕЛЬМАН номли.

Учрашув — Сальваторда — «ХИВА».

24-25 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Кўпорувчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Тинч Одесса — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 9 ва 10 ярим̆да бошланади)

Тинч Одесса — ТЕЛЬМАН номли.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

ЭЛЛИГИНЧИ МАВСУМИ
ЯНГИ БИНОДА
ТЕЗ КУНДА
ОЧИЛАДИ

Афишаларни кузатиб боринг.

«УЗГЛАВЭЛЕКТРОСНАБСБИТ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИГА

юкчилар, склад бўйича ишчилар, склад ҳисобчилари, товаршунослар, бухгалтерлар, катта бухгалтерлар, склад мудирлари, машинисткалар, шофёрлар, автопогрузчик ва электрокара ҳайдовчилари, ҳисоблаш техникасига операторлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Уста Ширин кўчаси, 125 уй (43, 56 автобусларнинг, 7 троллейбуснинг «Металлобаза», 10, 14 автобусларнинг, 10 троллейбуснинг «Трактор йиғув заводи» бекатлари) ёки Ҳамза район, Пушкин кўчаси, 236 уй, кадрлар бўлими (7, 17 автобусларнинг «Оқ уй» бекати). Телефонлар: 4-38-63, 4-38-62, 4-37-30, 4-94-61.

СССР Давлат банкининг Ўзбекистон Республика конторалари ва Тошкент учёт-кредит техникуми коллективлари техникумнинг собиқ директори

Анвар
ҒОФУРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Бизнинг адрес:

Тошкент шаҳар,
Дзержинский кўчаси, 15-уй.
РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ.
Коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — 33.29.33, 33.29.09; масъул секретарлар —33.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33.29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 33.27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 33.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57; ахборот бўлими — 33.65.57; эълонлар бўлими — 33.81.42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64579.

Нашр. № 2506.
Р. 14866.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-68

23 ИЮЛЬ, 1968 Й.